

FORSLAG FRA ARBEIDERPARTIETS UNIVERSITETSLAG TIL ÅRSMØTET AiB 13.02.21

FRIKORT FOR TANNBEHANDLING TIL MINSTEPENSJONISTER OG ALLE UNDER 25 ÅR

BAKGRUNN:

Tennene er en del av kroppen. Prinsipielt bør derfor tannbehandling være en del av vårt helsemessige behandlingstilbud på like premisser som annen behandling. Dette ville gi en styrking av folkehelsen.

Mange i den eldre delen av befolkningen har ikke økonomiske midler til å følge opp vedlikehold av egne tenner etter dagens ordning. En spesielt sårbar gruppe er våre minstepensjonister. Innføring av et eget frikort for alle eldre over for eksempel 70 år er ønskelig, men kostnadskrevende, og kan kanskje ikke innføres på kort sikt. Det er likevel viktig å ta fatt i endringen nå og først fokusere på den gruppen blant de eldre som har svakest økonomi, nemlig minstepensjonistene.

I tillegg til minstepensjonistene bør alle under 25 år få frikort for tannbehandling. Dette gjelder f.eks. studenter og lærlinger som kan oppleve utgiftene til nødvendig tannlegebehandling som uforholdsmessig høye.

På dette grunnlaget bør det innføres et eget frikort (frikort 2) for tannbehandling over et egenandelstak på kr. 2000,- per år gjeldende for minstepensjonister og alle under 25 år.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Årsmøtet i AiB ber om at det innføres et eget frikort for tannbehandling for våre minstepensjonister og alle under 25 år med et egenandelstak, kr. 2000,- pr. år.

Forslag til behandling: Fylkestingsgruppen, Stortingsgruppen

ULIKHET I NORGE I LYS AV KORONAPANDEMIENS ØKONOMISKE OG SOSIALE KONSEKVENSER

Korona-pandemien har rammet sårbare grupper i samfunnet særlig hardt. Ved utgangen av 2020 var det over 60 000 permitterte i Norge. Mange av disse har vært ansatte i serviceyrker, reiseliv osv, og står i reell fare for å havne i langtidsledighet. Mye tyder på at den økonomiske krisen vi nå står i, vil føre til økte forskjeller i Norge.

Korona-pandemien kan få langsiktige konsekvenser for levestandard, langtidsledighet, frafall i høyere utdanning, folkehelse og demokratisk deltagelse. En særlig risiko knytter seg til skolegang for barn og unge. Korona-pandemien har særlig skapt et mangelfullt læringsmiljø for mange i skolealder. Ikke alle har forutsetninger for å få utbytte av hjemmeundervisning, og graden av oppfølging varierer. En viktig oppgave i årene som kommer, vil være å demme opp for disse økonomiske og sosiale konsekvensene.

Regjeringen fremla for to år siden Meld. St. 13 (2018–2019) Muligheter for alle — Fordeling og sosial bærekraft. Meldingen tar opp ulikhet i inntektsnivå, levestandard og fordeling i samfunnet. Den bygger på et grundig faktagrunnlag og kartlegger drivkreftene for ulikhet i Norge. Avslutningsvis presenterer meldingen tiltak for å bidra til sosial bærekraft og motvirke ulikhet og konsekvensene av

ulikhet. Krisen vi nå står i, skaper muligheter for å rette opp i de strukturelle faktorene som forårsaker ulikhet i Norge.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Arbeiderpartiet må ta initiativ til en ny utredning av økonomisk og sosial ulikhet i Norge i lys av koronapandemiens økonomiske konsekvenser. Utredningen bør bygge på et oppdatert faktagrunnlag og presentere konkrete tiltak for å demme opp for konsekvensene av ulikhet, særlig for barn og unge. Dette er viktig for å bevare et samfunn basert på små forskjeller og høy tillit mellom mennesker.

Forslag til behandling: Stortingsgruppen

FINANSIERING AV PRIVATE BARNEHAGER

BAKGRUNN

Et godt barnehage tilbud er viktig for barns utvikling og gir trygghet for foreldre. Kvalitet og mangfold er like viktig i barnehagesektoren som andre deler av det offentlige tjenestetilbudet. Finansiering av private barnehager har vært en utfordring i mange år. Det er provoserende når stadig flere private barnehageinvestorer blir millionærer basert på offentlige midler som skal gå til barns beste. Kommunene mangler også gode verktøy for å utvikle tilbudet, samtidig som de sitter med ansvaret når private barnehager avviker eller går konkurs. Mangfoldet blir også redusert gjennom profittmotiverte oppkjøp.

I Velferdstjenesteutvalget sin innstilling i NOU 2020:13 ble det anbefalt fire velbegrunnede forslag for barnehagesektoren, som Arbeiderpartiet bør innføre.

FORSLAG TIL VEDTAK

1. Det innføres krav om at hver barnehage skal være organisert som eget rettssubjekt med forbud om annen virksomhet i samme rettssubjekt
2. Kommunene overtar finansieringsansvaret for private barnehager, og frihet til å velge en annen finansieringsform enn tilskudd. Det innbefatter at barnehagelovens bestemmelse om likeverdig behandling av private barnehager opphører.
3. Finansieringsforpliktelsen i barnehageloven presiseres til å følge budsjettåret, dvs i ett år.
4. Det bør vurderes om gevinsten fra salg av barnehageeiendom må anses som ulovlig offentlig statsstøtte til en kommersiell eiendomsvirksomhet.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap og Stortingsgruppen

STYRKE MEDISINUTDANNING I NORGE

BAKGRUNN

For å ha tilstrekkelig antall leger til helsetjenestene, er Norge i dag avhengig av at mange ungdommer velger å ta medisinstudium i utlandet. Studenttall for de siste studieårene viser at nær 47 % av alle norske medisinstudenter nå studerer i utlandet. 2 av 3 studerer i Polen, Ungarn og Slovakia, og da ofte på engelskspråklige studier, uten pasientkontakt og med lite vekt på allmennmedisin og forebyggende medisin. Grimstad-utvalget anbefaler at vi i Norge på kort sikt bør rigge oss for å utdanne 80 % av de legene vi trenger selv, tilsvarende totalt 1076 studieplasser. Det innebærer en økning med 440 studieplasser, som et tillegg til dagens 636 studieplasser.

Mer enn 80% av helsetjenestene skjer i primærhelse. Det er utfordrende å rekruttere fastleger. Det er derfor viktig at medisinstudiet både i innhold og organisering tar høyde for å bedre rekruttering av fastleger i hele landet. Praksistilskuddet bør følge studentene og ikke bare spesialisthelsetjenesten som i dag. I tillegg har Universitet i Bergen utviklet «Vestlandslegen», der de tre første årene av medisinstudiet skal være på universitetet mens de siste tre årene vil være desentralisert og foregå i tilknytning til de ulike sykehusene i Helse-Vest i samarbeid med primærhelsetjenesten (Vestlandsmodellen).

Norge har i dag fire medisinske fakultet: Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo. Ett i hver helseregion. Universitet i Stavanger ønsker å etablere et eget medisinsk fakultet. Det vil svekke alle de medisinske utdannings og forskningsmiljø utenom Oslo og dermed også svekke rekruttering og kvaliteten på helsetilbudet. Tromsø er mest utsatt, men det vil også undergrave «Vestlandsmodellen». Flertall i styret i Helse-Vest er for Vestlandslegen og Rogaland er splittet. Haugalandet ønsker Vestlandsmodellen.

FORSLAG TIL VEDTAK

1. Øke antall studieplasser i medisin med 440 plasser slik at vi kan utdanne selv 80% av legene vi trenger for å nå våre nasjonale vedtatte helsepolitiske målsettinger.
2. Praksisstøtten må følge medisinstudentene for at praksis i primærhelse blir likeverdig med spesialisthelse.
3. Vestlandslegemodellen må gjennomføres for å sikre et godt kvalitativt helsetilbud til hele Vestlandet.
4. Beholde 4 medisinske utdanningsinstitusjoner i Norge hvor bare UiB tildeler cand. med. grad i Vest.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap og Stortingsgruppen

NORDLIGE BARENTSHAV

Olje/gass-industrien har vært et fantastisk eventyr for Norge, men det globale fokuset på å komme vekk fra fossil energi gjør det nødvendig med en strategi for en god avslutning og en overgang til en fossilfri tidsalder. Å avslutte igangsatte oljefelt før de har nådd sin økonomiske og tekniske levetid er en kostbar strategi. Et bedre styringsverktøy vil være å unnlate å ta i bruk en del nye områder. Lofoten/Vesterålen/Senja er områder av svært stor betydning for fiskeressursene, og det er et utbredt ønske å skjerme disse områdene på permanent basis.

Et annet område som peker seg ut for å unntas fra oljevirkksomhet er det nordlige Barentshavet – i praksis Svalbardsonen. I tillegg til miljøhensynet kommer her det geopolitiske aspektet. Svalbardtraktaten er under press. Norge – så vel som det polare miljøet - har sterk interesse av å unngå

et kappløp for oljeaktivitet mellom flere nasjoner i Svalbardsonen. Om Norge avstår fra oljeleting her, blir det langt lettere å unngå et slikt kappløp.

FORSLAG TIL VEDTAK

Svalbardsonen skjermes for oljeaktivitet, sammen med Lofoten/Vesterålen/Senja, på permanent basis.

Forslag til behandling: Stortingsgruppen.

ENERGISPARING ER GOD KLIMAPOLITIKK

BAKGRUNN

I følge SSB står den norske bygningsmassen for 42 prosent av energibruken i Norge, når man regner med aktivitetene i bygningene. Stortinget har vedtatt en målsetting om energieffektivisering på 10TWh, men regjeringen har ikke fulgt med konkrete tiltak og bygg blir i liten grad omtalt i klimasammenheng. Det er viktig å få folk med på omstilling til et lavutslippssamfunn. Energisparing er eksempel på konkrete tiltak der folk vil oppleve positiv effekt.

Mange borettslag er bygget på 50-60-tallet og trenger rehabilitering. Styrelederne blir ofte målt på å holde kostnadene nede. Det er behov for å utvikle verktøy for bærekraftige vedlikeholdsplaner tilpasset borettslag, og støtteordninger for rehabilitering av borettslag for bedre energiløsninger. Slik aktivitet vil også bidra til sysselsetting.

Teknologien for smart bruk av energi er utviklet, men må bli langt mer brukervennlige. Regelverket bør også stimulere til å ta i bruk tak, husvegger og andre deler av bygget til alternative fornybare energiproduksjon, som solcelle, varmepumper men også bruk av spillvarme fra industri og biogass fra avfall.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det utarbeides en egen handlingsplan for energisparing i borettslag og sameier, med tilpassede insentiver og egne midler under Enova.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap og Stortingsgruppen

SIKRE KJERNEKOMPETANSE I VIKTIGE NÆRINGER OG MINDRE SÅRBARHET VED PANDEMI

BAKGRUNN

Pandemien har synliggjort hvor avhengig arbeidslivet er blitt av importert arbeidskraft. Det gjelder spesielt verftsindustrien og deler av leverandørindustrien på Vestlandet. Det å ha kontroll på hele verdikjeder er avgjørende for vår konkurransekraft og evne til nyskaping og utvikling av fremtidsrettede lavutslippsløsninger. Leverandørindustrien og maritim sektor er blant våre viktigste næringer både hva gjelder verdiskaping, sysselsetting og overgang til det grønne skifte. Verftsindustrien er helt avgjørende i den maritime klyngen. Det samme med vedlikehold, isolering, overflatebehandling osv i leverandørindustrien.

Det er godt betalte jobber, men det er utfordrende å få ungdom til å velge yrker der kun et fåtall snakker norsk. Mange av de aktuelle linjene på videregående er i dag lagt ned. Det er ikke gitt at utenlandske arbeidstakere i samme omfang som nå vil pendle så langt når lønn og arbeidsmarked endrer seg i hjemlandene og nye pandemier kan oppstå. Det er mange dyktige fagarbeidere blant de som pendler til Norge og svært positivt at mange har valgt å bosette seg i Norge.

Bygg og anlegg har i lengre tid vært preget av innleie av utenlandsk arbeidskraft, og under pandemien ble det også synliggjort at det også gjelder deler av landbruket. Sosial dumping kan også være en utfordring med import av arbeidskraft.

FORSLAG TIL VEDTAK

1. Fylkeskommunen må i dialog med partene i arbeidslivet og aktuelle bedrifter sette inn tiltak og opprette linjer for å rekruttere ungdom til verftsindustri og leverandørindustrien som mangler fagarbeidere. Tilsvarende for voksne i samarbeid med NAV.
2. Det bør stilles krav om norsk som arbeidsspråk i verftsindustrien og leverandørindustrien, slik det er for sokkelen. Det er viktig for både sikkerhet til ansatte, produktiviteten, rekruttering og trivsel.
3. Jordbruksaktivitet som i hovedsak er basert på importert arbeidskraft bør ikke subsidieres gjennom jordbruksoppgjøret.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap og Fylkestingsgruppen og Stortingsgruppen

STUDENTENE SKAL IKKE BLI KORONA-TAPERE

BAKGRUNN

Studenter er spesielt rammet av korona. Undervisningen er i hovedsak blitt nettbasert. Det har vært begrenset mulighet for kollokvier og etablere gode læringsarenaer. Det har vært særdeles utfordrende for første års studenter.

7 av 10 studenter er avhengig av deltidsjobber for å få endene til å møtes, og de fleste jobbene forsvant med korona innstramminger. Det øker de sosiale forskjellene.

Mange studenter sliter med økonomi, motivasjon og ensomhet. Det må settes inn tiltak som får flest mulig til å fullføre utdanningen. Vi må ikke risikere å miste en generasjon som vi vil trenge i arbeidslivet fremover.

FORSLAG TIL VEDTAK

1. Studenter må få dagpengerettigheter under permittering.
2. Studenter må få økte rammer med lån og stipend ved tap av inntekt.
3. Studenter bør få omgjort en andel av det siste års lån til stipend.
4. Velferdstilbudet til studentene må styrkes.
5. Tiltak må settes inn med studiehjelp/mentorer slik at studenter ikke faller ut av studieløpet.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap og Stortingsgruppen

GJØRE SVALBARD GRØNN

BAKGRUNN

Svalbard merker klimaendringene raskest. Middelttemperaturen har økt med + 0,22 grader per tiår fra 1912 til 2007. Økningen er nesten tre ganger så stor som langtidstrenden for global middeltemperatur, og stor i forhold til norske fastland. Det er derfor viktig å erstatte dagens kullkraftverk, men også styrke klimaforskningsmiljøet på Svalbard.

Kullkraftverket i Longyearbyen slipper ut like mye CO₂ som 40.000 bilsbiler og sørger for strøm og varme for de vel 2300 menneskene som bor der. Bare i 2019 var utslippene på 78 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Lokalstyrelederen har gått i front for å erstatte kullkraft med mer miljøvennlig teknologi senest i 2023.

Svalbard har stor geopolitisk betydning. Svalbardtraktaten var 100 år i 2020. Å sikre norsk tilstedeværelse på Svalbard er viktig. Nord-Øst passasjen vil medføre at Svalbard sin strategiske posisjon blir enda viktigere.

Tilstedeværelse forankres best ved langsiktig aktivitet. Fornybar energiproduksjon fra geotermiske kilder eller utnyttelse av andre geografisk betingede energikilder vil sikre slik aktivitet.

FORSLAG TIL VEDTAK

1. AP vil framskynde overgangen til fornybar energiproduksjon og -forsyning av Svalbard-samfunnet. Longyearbyen bør bli en pilot for nullutslippsteknologi til erstatning for dagens kullkraftverk og samtidig ha nok kapasitet på fornybar kraft til etablering av ny virksomhet inklusiv krav om nullutslipp til skipsfart og cruise.

2. Styrke klimaforskningsmiljøet og forsterke et tverrfaglig fagmiljø på Svalbard for å sikre sammenhengen mellom klimaforskning, polar politikkutforming, fornybar energiproduksjon og ivaretagelse av verdifulle naturressurser og -landskap og kulturminner.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap og Stortingsgruppen

BYBANEN ER PRIORITET NUMMER ÉN

BAKGRUNN

Bybanen er Bergens viktigste samferdsels- og klimaprojekt. For deler av byen har banen ført til en dramatisk forbedring i kollektivtilbudet. Med mer enn 18 millioner reiser i normalåret har Bybanen nesten en firedel av kollektivreisene i Vestland fylke. Bybanen sparer veiareal, klimagassutslipp og køtid, og skaper byfornyelse og nye, samfunnsbyggende møtestedet.

FORSLAG TIL VEDTAK

Arbeiderpartiet i Bergens tydelige prioritering er at Bybanen til Åsane må fullfinansieres i kommende NTP, som det viktigste og mest kostnadseffektive, enkeltstående samferdselstiltaket i fylket.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland AP, Stortingsgruppen

STORE STATLIGE ARBEIDSPLASSE OG AREALPLANLEGGING

BAKGRUNN

Vi har sett mange eksempler den senere tiden på at staten bryter egne strenge planretningslinjer når man lokaliserer større statlige arbeidsplasser. Særlig gjelder dette sykehus, nå sist universitetssykehuset utenfor Stavanger. Slike statlige signalprosjekter ender opp med å være i direkte motstrid mot regjeringens og Stortingets tydelige krav om å redusere behovet for privatbil til daglige gjøremål, særlig i og rundt de store byene våre. Ved å lokalisere store statlige arbeidsplasser og offentlige tjenestefunksjoner langt fra bysentra bidrar staten til å øke transportbehovet, og dermed utslippene, samtidig som det beslaglegger verdifull natur til transport og annen infrastruktur.

FORSLAG TIL VEDTAK

AP vil ha en gjennomgang av planer for fremtidige utbygginger av statlige servicefunksjoner og større arbeidsplasser, og underlegge disse like strenge krav som kommunene ellers må forholde seg til gjennom den statlige planretningslinjene.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap, Stortingsgruppen

NORSKE GÅRDSHUS FORFALLER

Forfalne eldre våningshus på norske gårder er blitt et vanlig syn rundt om i hele landet. Hvis det skapes en økonomi vil mange av disse kunne settes i stand og bli en ressurs for gårdsdriften hvis de blir benyttet til utleie.

De fleste voksne og barn i Norge har ikke en hytte eller landsted å reise til i helger og ferier. Hvis disse ulike behov kobles vil det skapes en vannvinn situasjon hvor befolkningen i byene får et tilbud, mens gårdsdriften får et bedret driftsgrunnlag.

I dag eksisterer det gardsturisme og en del utleie på enkelte gårder som har klart å holde i hevd og rehabilitere bygningsmasse. «Inn på tunet» ordninger med gårdsopplevelser eksisterer allerede med et vist statlig engasjement. Det kan være en del av denne nye satsningen der det ligger til rette for det, men det bør skapes en helt ny ordening for dette.

Hvis en i større grad klarer å koble f.eks. borettslag i byene til å engasjere seg i dette vil en kunne skape en nytte allianse på et betydelig nivå til beste for by og land. Når et helt borettslag inngår et samarbeid med en gård så vil det lett skapes økonomi for ordningen.

Byfolk får et landsted å reise til mens gårdsdriften får økonomi til å vedlikeholde og oppgradere. Barn får et fristed, oppleve gårdsdrift og et nærer forhold til naturen. Det vil også bidra til mer liv på bygda og bremse fraflytting og skape omsetning og bedre økonomi for bedrifter i grisgrendte strøk. Det vil også være samfunnsmessig nyttig med en mengde boliger tilgjengelig for beredskaps formål.

Det må etableres finansieringsordninger som tilfredsstiller ulike behov og staten må bidra noe men primært må det være et økonomisk mellomværende mellom de private partene. Ordningen bør ligge til landbruksforvaltningen som må ha en plikt til å utrede ordningen og skape en løsning som faller sammen med eksisterende ordninger.

FORSLAG TIL VEDTAK

Staten bør utforme egne incentivordninger for å ta vare på gamle gårdshus og løer. Hvor det er egnet, bør borettslag få særlig bistand av kulturminneforvaltningen for å sikre rimelige landsteder og feriesteder med lite miljøfotavtrykk.

Forslag til behandling: By og fylke

ARBEIDSMILJØLOVEN MÅ STYRKE ARBEIDSTAKERES RETTIGHETER VED HJEMMEKONTOR

Under koronapandemien har mange bedrifter og ansatte fått erfaring med å ha hjemmekontor, og det kan bli mer vanlig i fremtiden for jobber som ikke krever fysisk tilstedeværelse. Hjemmekontor skaper fleksibilitet, men medfører også en fare for utvisking av forskjellen mellom arbeid og fritid.

Dagens regler er fra 2002 og bør oppdateres. Hjemmekontor skal i utgangspunktet være frivillig og ha en god begrunnelse. Vi har ikke regler for når det ikke er frivillig slik som under pandemien. Arbeidsmiljøloven, arbeidsavtalen og eventuelle tariffavtaler gjelder i utgangspunktet også ved hjemmekontor. Uansett bo- og familieforhold gjelder kravet om forsvarlig arbeidsmiljø. Hvilke ansvar har arbeidsgiver for tekniske løsninger, kontorutstyr, mobiltelefon, bredbånd og annet nødvendig utstyr? Hva med yrkesskade og skatteregler?

Forslag

Hjemmekontor gir økt fleksibilitet og vil bli mer brukt også etter pandemien. Arbeidsmiljøloven bestemmelser om hjemmekontor må derfor oppdateres for å ivareta arbeidstakers rettigheter både ved frivillig og pålagt hjemmekontor som følge av myndighetsbestemmelse.

Forslag til behandling: Stortingsgruppen

PETROLEUMSSKATT

BAKGRUNN

Petroleumsskatteregimet har tjent Norge godt i mange tiår. Det har gitt store inntekter til fellesskapet, og vil gjøre det i mange år fremover, men klimakrisen vil gi lavere etterspørsel etter fossile energikilder. Det er staten gjennom petroleumsregime som bærer en stor del av den økonomiske risikoen ved prosjektene. På sikt vil prisen på olje og gass falle og vi trenger en forutsigbar politikk for utfasing av særordningene i petroleumsskatten og dermed redusere statens risiko. Operatørene har også ansvar for plugging av brønner og fjerning av installasjoner på sokkelen. Det er svært kostbart og vi må sikre at oppryddingen ikke overlates til fellesskapet når inntjeningen avtar. De gunstige skattebetingelsene til olje og gass virker også konkurransevridende slik at både kapital og kompetanse vris mot petroleum fremfor fornybar industri.

Arbeiderpartiet bør ta initiativ til en utredning som kan sikre forståelsen av fellesskapets risiko knyttet til olje- og gassutvinning i fremtiden. Målsettingen må være at fremtidens petroleumsskatteregime blir innrettet slik at fellesskapets risiko blir redusert, på en måte som ivaretar industriens behov for forutsigbare rammebetingelser. Utredningen bør bygge på og videreutvikle funnene i NOU 2018:17 Klima og økonomi.

FORSLAG TIL VEDTAK

Klimakrisen vil redusere etterspørsel etter fossil energi. Arbeiderpartiet må ta initiativ til en utredning om hvordan petroleumsskatteregime gradvis må fases ut for å redusere statens risiko og samtidig gi ansatte og aktører i olje og gassnæringen nødvendig forutsigbarhet.

Forslag til behandling: Stortingsgruppen

UTVID HUSBANKENS MANDAT OG VIRKEMIDLER

Arbeiderpartiet ønsker å gjenreise en sosial boligpolitikk, som i særlig grad hjelper ungdommer og barnefamilier til å få gode hjem. Husbanken som boligpolitisk virkemiddel har vært stridspunkt mellom H og Ap i tiår. Et nytt og utvidet samfunnsmandat for Husbanken med økt tilskuddsramme vil være et viktig virkemiddel for å sikre en boligforsyning for folk flest, med boliger av variert størrelse og kostnad, og som gir et tilbud ut over det markedet tilbyr.

Høsten 2020 rettet regjeringen et massivt angrep på Husbanken som boligpolitisk virkemiddel. Husbankens regionkontor på Vestlandet (Bergen) og i Nord-Norge (Bodø) ble vedtatt nedlagt, som en 3 årig prøveordning fra 1.9.2021. Det ene av Husbankens to avdelingsområder, den utadrettede virksomheten, kommune og marked, skal overføres til statsforvalteren, og den andre avdelingen med saksbehandling av søknader skal sentraliseres og fjernledes fra Drammen. Dette vedtaket vil Ap i regjering snu.

Forslag:

1. Ap vil snu regjeringens vedtak om å legge ned Husbankens kontorer i Bergen og Bodø.
2. Ap vil utvide Husbankens rolle som boligpolitisk virkemiddel ved å utvide mandat og utlånsrammer.
3. Ap vil øke rammene for startlån med utvidelse slik at ungdom kan søke.
4. Det skal etableres en tilskuddsordning for bomiljø, som er med og skaper gode bo- og bymiljø og gir rom for levekårsutjevning i prioriterte områder.

Behandling:

Sendes til bystyregruppe, fylkestingsgruppe og stortingsgruppe.årsmøte i Vestland Ap

Smart energisystem

En viktig faktor som hindrer grønn omstilling er gammel og ineffektiv infrastruktur i Norge og Europa. Spesielt er der store utfordringer i energisystemet som vi nå prøver å lappe på. Norge og Norden har et fortrinn med at vi har langt bedre nett enn Europa (se bar internt i Tyskland og vi vil ikke nødvendigvis få avsetting på evt økte strømovertføringer). Jeg mener vi bør bruke fornybar energi til å elektrifisere Norge og vi får mer verdiskaping med utbygging av industri basert på fornybar fremfor salg av strøm til utlandet. Norge har overskudd på strøm i mange år fremover men vi har for dårlig utbygd nettkapasitet regionalt og Bergensområdet er hardest rammet.

Et eksempel er at systemet ikke er konstruert for flere små produksjonsenheter for elektrisitet, noe som har ført til at en del el-nettverkseiere har gjort det unødvendig vanskelig for forbrukere å koble seg til med egne små anlegg. Dette handler om regelverket som nå har vært på høring – hovedfokus har vært å jevne ut effekten, men det er åpnet for at hurtigladedestasjoner kan få unntak slik at det kan bli lønnsomt også i distriktene, men man har ennå ikke fått på plass ordninger for borettslag og

sameier for at de kan styre den interne effekten med f.eks lading og oppvarming av varmt vann og bruk av lokalt spillvann, solpanel eller bioanlegg. Et annet problem er generell dårlig overføringskapasitet, dette blir det jobbet med, men det er ingen større plan (både Statnett og NVE har god oversikt over svakheter og planer for utbygging men det tar i snitt 6-10 år og bygge ut hovednettet, Ap mener at hovednettet fortsatt skal ha unntak fra plan og bygningsloven for å få mer effektiv utbygging, men det er økende protester, noe som har ført til unødvendige konflikter i utbyggingen av linjer. Det siste problemet er mangel på lagring av energi. Norge har vannmagasiner som er en utrolig effektiv form for lagring. Agder Energi har jobbet mye med å utvikle effektive styringssystemer – det burde fått langt høyere prioritet.

Fornybare energikilder har en svakhet i at de ikke produserer jevnt. Denne ulempen kan overkommes ved at man lagrer energi til man trenger det. I Norge har vi vannkraftsmagasiner som er svært effektiv til å lagre elektrisk energi. For at vi og Europa skal kunne benytte dette best mulig må vi tenke helhetlig. Dette innebærer byggingen av bedre overføring både internt i Norge, men også til Europa. Måten slike saker har blitt behandlet på så langt har ledet til betente konflikter, spesielt på grunn av at dette blir sett på som et angrep på privilegiet med billig elektrisk energi til både industri og forbrukere i Norge. Konflikten går på om kraftselskapene skal tjene på å selge kraft eller om vi skal bruke kraften i Norge til elektrifisering og verdiskaping. Vindkraftsaken viste også at folk ikke er villig til å ødelegge norsk natur for å selge kraft til Europa.

En annen løsning som passer Norge er å benytte seg av andre energibærere. Her er såkalt grønn hydrogen en god løsning. Dette innebærer at man konverterer elektrisk energi til hydrogen som kan lagres, for så å bruke dette i brenselceller eller andre rene forbrenningsmetoder. Ved å ha små anlegg nær der hydrogenet skal benyttes, så kan man overvinne mange av de problemene der er med hydrogenbasert energibruk. Det er ikke nok tilgang på fornybar kraft til å produsere grønn hydrogen. En må bruke 6 til 8 ganger elektrisitet effekt for å skape tilsvarende effekt av hydrogen. Vi bør derfor primært elektrifisere det vi kan. Hydrogen og ammoniakk er gode alternativ for skipsfart. Blå hydrogen vil være et godt alternativ i en overgangsfase. Her kan vi bruke naturgassen vår og CCS anlegget i Øygarden

Forslag: Arbeiderpartiet vil ta et initiativ til å utrede en helhetlig og bindende plan for fremtidens energisystemer. Det vi har fremmet i Stortinget er en helhetlig plan som ser klima, tilgang på fornybar energi, næringsutvikling og utvikling av lavutslippssamfunnet. Tror det er viktig å bryte ned silo-tekning for å få til omstilling

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap, Stortingsgruppen

Moderne togforbindelser

Norge har i dag noen av verdens mest trafikkerte flystrekninger med hensyn på distanse. Andre steder i Europa har tilsvarende strekninger som de hvor de fleste flypassasjerene i Norge reiser blitt utkonkurrert av jernbane. Det er fordi på strekninger under 1000 km er jernbane fly overlegent når det kommer til faktisk effektivitet for passasjerer. Grunnen til at tilsvarende ikke har hendt i Norge er mangel på investeringer i jernbaneinfrastruktur i Norge de siste 50-100 årene. Bare flystrekningen mellom Bergen og Oslo har i dag over en million flere passasjerer enn da Spania bygget ut den fjellrike høyhastighetslinjen mellom Sevilla og Madrid. Dette blir i Norge ikke regnet som lønnsomt etter en rapport fra Jernbaneverket som inneholder flere feil og mangelfulle antagelser som gjør at rapporten minner mer om et bestillingsverk fra Avinor enn en reell utredning om moderne jernbaner i Norge.

Jernbane er noe av det dyreste å bygge ut og representerer store naturinngrep. Elektriske fly eller på biodrivstoff vil være et godt alternativ i store deler av landet. Jernbane er effektivt der det er stor trafikk men det er få steder i Norge utenom de store byene og mellom byene. Mer gods over på sjø er

også et godt alternativ. Det er nå startet en rute fra Bergen til Nord-Norge med frukt og grønt mot nord og fisk mot sør!

Forslag: AP skal arbeide for en skikkelig plan for moderne jernbaner i Norge som kan overføre både gods og passasjerer fra vei og luft, til jernbane.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap, Stortingsgruppen

Et reelt karbonregnskap

Norge eksporterer i dag store deler av sitt karbonutslipp til andre deler av verden. Store deler av de varene Norge forbruker er produsert i andre land. Dette er ofte fordi lavere lønninger og lave fraktkostnader gjør varene billigere, men også fordi andre land stiller andre krav til utslipp av karbon og andre typer utslipp og miljøpåvirkninger. Disse utslippene blir ikke tatt med i Norske utslippsregnskap. Dette har ført til at karbonutslippet til det norske forbrukersamfunnet er blitt fordekt og vi har et skjevt bilde av hvor stort økologisk avtrykk vi faktisk har på kloden.

Forslag til behandling: Årsmøte i Vestland Ap, Stortingsgruppen

Forslag: AP vil ta initiativ til et reelt karbonregnskap for det norske samfunnet og for at vi også skal innføre en riktig avgift for forurensningen på varer produsert i andre land, men som forbrukes i Norge.

Klimarettferd og private utslippskutt

Begrunnelse:

I kampen mot klimaendringene må alle bidra, ut fra sine forutsetninger, og i forhold til de direkte og indirekte klimagassutslipp man selv har ansvaret for. Norsk klimapolitikk må inneholde både strukturelle, utslippsreducerende tiltak på institusjonsnivå, og individuelt baserte tiltak på individ- og familienivå. Når det gjelder private utslipp på individ-nivå er det et nærmest fullstendig samsvar mellom personlig inntekt og utslipp av klimagasser. Globalt er kun de 20 prosent rikeste av oss ansvarlige for nærmere 70% av alle klimagassutslipp. Dette er globale beregninger, og det norske folk befinner seg i all hovedsak i dette øvre sjiktet (blant de 20%). Likevel er det relevant også i norsk sammenheng å ta hensyn til sosio-økonomisk ulikhet når klimatiltak skal vurderes og implementeres. Også her til lands er det større sannsynlighet at personlige utslipp er relatert til hvor mye du tjener. Utslippsreducerende tiltak må speile slike realiteter for å sikre legitimitet og folkelig støtte for tiltakene. Samtidig må tiltakene sikre større utslippskutt, siden tiltakene så langt ikke har hatt ønsket effekt. Tiltak man bør utrede mulighetene for, og som kan ha sosial profil er: sosial bompengereform, økt eiendomsskatt på alle typer sekundær-eiendommer, økte subsidier av null- og lavutslippsmobilitet og kollektivtransport, og en "frequent flyer"-avgift. Arbeiderpartiet bør også utrede mulighetene for gratis kollektivreiser.

Forslag:

Arbeiderpartiet i Bergen skal arbeide for Klima-reform for reell og rettferdig grønn omstilling. I større grad enn i dag må klimatiltak som treffer enkeltmennesker og familier ta hensyn til sosio-økonomisk ulikhet. Dette kan best gjøres ved at ulike klimaavgifter gis en sosial profil, slik at de som tjener mest, betaler mest. Både for å sikre legitimitet i befolkningen, men også for å sikre større reell effekt av tiltakene.

Et industrielt grønt skifte

Norsk industri og arbeidsliv står foran enorme omstillinger i det kommende tiåret. Norske utslipp skal kuttes dramatisk frem mot 2030, og nærme seg null i 2050. Å skape nye og bærekraftige arbeidsplasser byr på utfordringer som vil kreve alt vi har av kompetanse, entusiasme og innsatsvilje. Særlig her på Vestlandet, med så omfattende virksomhet i og rundt olje og gass-industrien, vil det bli ekstra krevende. En slik satsing vil ta stilling til satsinger innen havvind, fiskeri, bærekraftig oppdrettsnæring, økt lokal ilandføring, samt styrket foredling av naturressurser, lav og nullutslippstransport på sjø, andre marine næringer med foredling, kunnskapsklynger, samt overføring og/eller nyetableringer av offentlige forvaltningsorganer i Bergen og på Vestlandet.

Forslag:

Arbeiderpartiet i Bergen vil bidra til å planlegge for og forberede gjennomføring av et grønt industrielt skifte i samarbeid med LO, slik at arbeidsplasser og næringsliv langs hele vestlandskysten kan opprettes, opprettholdes og styrkes i fremtiden. Vi vil nedsette et eget utvalg sammen med strategiske partnere for å utarbeide en strategi og et konkret handlingsprogram for dette arbeidet.

Et løft for kulturminnene

Etterslepet i vedlikehold for Hordaland fylke er på nesten 1 mrd kroner. Det statlige kulturminnevernet forfordeler Vestland fylke kraftig. Norge mister kulturarv, identitet og stedsfølelse når bygningsarven i bykjerne og landbruket forfaller, og klimaendringene akselererer forfallet. Mye av bygningsarven kan gjenbrukes til nye formål. Det er særlig arven etter vanlige folk - låver og bolighus - som forfaller. Se sammenheng med deler av forslag 29. Tapet av fortidsminner i landbruksjord er et særlig problem - og landbruksnæringen ikke som andre næringer - så arkeologiske utgravninger i landbruket bør dekkes av staten.

Kirkebyggene er fortidens praktbygg, og risikerer et vedlikeholdsetterslep fordi Dnk og kommunene ikke er i stand til å vedlikeholde viktige kirkebygg. Staten bør derfor sikre både de viktigste og et representativt utvalg av de øvrige.

Forslag til vedtak

Forfall og tap av Norges bygningsarv skal begrenses til under 0,5 % per år
Landets kulturhistorisk viktige kirkebygg skal sikres med et eget fond for vedlikehold
Staten skal dekke kostnadene for arkeologiske undersøkelser i landbruket
Fredede hus fritas for eiendomsskatt.
Kulturminneforvaltningen styrkes for å beskytte viktige bygningskategorier som industrielt- og kulturminne.
Ordnningen med fradragsrett for utgifter til istandsettelse av hus i landbruket gjeninnføres

Forskning for omstilling og klima

I en tid med globale epidemier, massemigrasjon, automatisering og andre hurtige teknologiske endringer, og klimaendringer, står samfunnet vårt overfor store utfordringer med samhold og sosial bærekraft. Det krever ny kunnskap, ny medvirkning, ny bevissthet. Derfor trengs også forskningsløft for demokrati, medborgerlighet og en kritisk offentlighet, og en understøttelse av forskningsinstitusjonenes samfunnsoppgaver som vaktbikkjer og lærestoler i kunnskapssamfunnet.

Forslag til vedtak

Innføre et tverrfaglig løft for demokrati, medborgerlighet og sosial bærekraft i utdanningssystemet:

- o Prioritere mer av fellesskapets forskningsmidler til medborgerlighet, integrering, språklig og historisk kunnskap og bevissthet.
- o Incentivere tettere bånd mellom ny forskning og undervisning i skoleverket, gjennom felles faglige arenaer, samt publikasjonsstøtte og fagfellevurdering av lærebøker.
- o Satse mer på langsiktig forskning ved å trygge flere faste stillinger og rekrutteringsstillinger i disiplinfagene ved universitetene.
- o Styrke arbeidet med historiebevissthet, inkludering og samfunnsbygging i skolen.

Utbedring av trafikksystemet rundt Bergen

Innfartsåren fra nord er sterkt belastet og har stor ulykkesprosent. Arbeiderpartiet vil starte utbyggingen av en nødvendig Ringveg Øst i nord, ringvegen er viktig for å føre gjennomgangstrafikk utenom Bergen sentrum. Arbeiderpartiet ønsker at Nordhordlandstunnelen prioriteres og at kollektivfelt reguleres inn for hele innfartsåren og at det blir satt lavere fartsgrenser og vegkapasitet for å dempe trafikkpresset mot Bergen sentrum.

Vi mener også at broen over Bjørnefjorden bryter med miljøkrav vi ellers er pålagt å oppfylle. Biltrafikken inn til Bergen skal ikke øke. Kostnadene forutsetter en trafikkvekst som hverken er ønskelig eller sannsynlig, i en region der oljealderen nødvendigvis nærmer seg slutten. Broen vil også bety et svært betydelig og kanskje uakseptabelt naturinngrep.

Forslag:

Arbeiderpartiet vil videre prioritere innfartsåren fra nord med regulerte kollektivfelt og Nordhordlandstunnel som del av ny Ringveg Øst. Det er en forutsetning for bygging av Ringveg Øst, inkludert trase i nord, at to felt reguleres til bil og to til kollektiv, slik at trafikkpresset mot sentrum ikke øker. Fartsgrenser må settes i henhold til dimensjonering. Ny bro over Bjørnefjorden kan ikke prioriteres.

Kulturløft i krise og framtid

Kulturaktører er hardt rammet av Korona, både innen det profesjonelle kulturlivet og amatørkulturlivet. Et variert og levende kulturliv er en premiss for et godt og innovativt samfunn, og Ap ser behov for ytterligere tiltak både under Korona og på lang sikt. Det er viktig at den akutte situasjonen med Korona ikke stopper den langsiktige og framtidsrettede oppbyggingen av kulturinstitusjoner.

Vestland fylkeskommune er en av landets ledende kulturregioner, og Bergen er en spydpiss også innen profesjonell kunst som by nr. 2, ved siden av hovedstaden. Bergen og Vestland er en særlig rik museumsregion. Museene har i mange år hatt stramme rammer, både til drift, magasiner, utstillinger og de mange verneverdige bygninger som er en del av den kulturarven museene forvalter. Vestland har med sin lange kyst et særlig ansvar for å ta vare på kystkultur med sjøhus, kulturlandskap og flytende kulturminner, og Bergen bør ha rammer for sine ledende kunstinstitusjoner til å fronte nasjonalt kunst- og kulturliv internasjonalt. Staten har ved å snu regionreformen innen kultur pådradd seg et særlig ansvar, også for kultur- og kunstinstitusjoner utenfor Oslo.

Uten kunstnere og frivillige, ingen kunst og kultur. Ap vil ha et særlig blikk for kunstneres levekår og stimulering av amatørkulturen. Ap vil utrede virkemidler under arbeidet med neste Kulturløft.

Forslag til vedtak:

Ap vil prioritere arbeidet med et nytt Kulturløft

Ap vil fortløpende arbeide for å styrke kunst og kultur under og etter Korona

Ap vil ha et museumsløft, både til investeringer og drift

Ap vil ha en tiltaksplan for kystkulturen, med kystens kulturlandskap, sjøhus og fartøy

Ap vil se på tiltak for å fremme Bergen som by nr 2 innen kunst, må ved å arbeide for nasjonal status og forpliktelse for Bergen Nasjonale Opera